

مجله علوم تربیتی و روانشناسی

دانشگاه سیستان و بلوچستان

سال چهارم - شهریورماه ۱۳۸۶

فراوانی و متغیرهای مرتبط در نتیجه دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی در کنکور سال ۱۳۸۴

دکتر مسعود رودباری* و زهرا فیض آبادی فراهانی**

چکیده

درصد قبولی سیستان و بلوچستان در کنکور همواره در رده آخر استان‌ها بوده است. تمهیداتی نظیر گزینش قطبی و ناحیه‌ای و سهمیه نیز باعث بهبود درصد قبولی این استان نشد. این تحقیق به منظور تعیین میزان قبولی دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی استان و بررسی متغیرهای مرتبط بر آن در کنکور سال ۱۳۸۴ طراحی شده است.

این تحقیق توصیفی در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ بر روی کلیه دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی استان سیستان و بلوچستان انجام شد. پرسشنامه طرح که شامل اطلاعات دانش‌آموزان و آموزشگاه‌ها بود برای کلیه آنها ارسال و ۹۱۹۸ پرسشنامه از ۲۰۱ آموزشگاه تکمیل و عودت گردید. اطلاعات رسیده و اطلاعات پذیرفته‌شدگان کنکور با استفاده از آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

*استادیار آمار زیستی - دانشکده بهداشت - دانشگاه علوم پزشکی زاهدان Email: mroudbari@yahoo.co.uk

**آموزش و پرورش ناحیه ۱ زاهدان - دبیرستان پروین

بیشترین تعداد شرکت کننده ی کنکور دیپلم‌ها ی علوم انسانی (۴۵/۸٪) و کمترین آن مربوط به ریاضی فیزیک (۱۵/۱٪) بوده اند. بیشترین درصد پذیرفته شده مربوط به دارندگان دیپلم ریاضی فیزیک (۳۲٪) و سپس علوم تجربی (۱۷/۶٪) و انسانی (۱۱/۳٪) می‌باشد. قبولی زنان و مردان به ترتیب ۱۶/۹٪ و ۱۴/۸٪ می‌باشد. درصد قبولی در آموزشگاه‌های خاص (شاهد-نمونه-دانشگاه)، عادی و غیرانتفاعی به ترتیب ۴۹/۹٪، ۹/۹٪ و ۹/۶٪ بوده است. درصد قبولی فرزندان مادران و پدران بی‌سواد به ترتیب ۹/۶٪ و ۷/۵٪ و برای مادران و پدران با تحصیلات بالای دیپلم به ترتیب ۴۵٪ و ۳۰/۴٪ است. بیشترین قبولی مربوط به دانش‌آموزان با معدل امتحان کتبی نهایی بالای ۱۸ بود (۸۳/۸٪) که این درصد با کاهش معدل کاهش می‌یابد. قبولی در سهمیه‌های مناطق ۱ تا ۳ به ترتیب ۹۰/۹٪، ۲۲٪ و ۱۲/۹٪ بود. درصد پذیرفته‌شدگان مقاطع کاردانی، کارشناسی و دکترای حرفه‌ای به ترتیب ۲۸/۹٪، ۶۹/۱٪ و ۲٪ بود.

نوع دیپلم، معدل سال سوم دبیرستان، تحصیلات و شغل پدر و مادر، سن و جنس دانش‌آموز از مهم‌ترین متغیرهای مرتبط بر نتیجه کنکور سراسری می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: سیستان و بلوچستان، دانش‌آموز، پیش‌دانشگاهی، کنکور سراسری ۱۳۸۴.

مقدمه

همه ساله کنکور سراسری برای انتخاب نخبگان کشور جهت ورود به دانشگاه‌ها برگزار می‌گردد. تاریخچه برگزاری کنکور نشان می‌دهد که به علت کثرت داوطلبان علاقمند ورود به آموزش عالی، و محدودیت ظرفیت دانشگاه‌های کشور، مسوولین آموزش عالی کشور اقدام به برگزاری متمرکز امتحانات ورودی دانشگاه‌ها نمودند که به کنکور معروف است که نحوه برگزاری آن و گزینش دانشجو در سالیان اخیر تفاوت‌های زیادی داشته است.

تاریخچه برگزاری کنکور سراسری به سال ۱۳۴۷ بر می‌گردد که در آن سال مرکز آزمون شناسی در وزارت علوم تاسیس گردید. اولین کنکور سراسری بعد از تصویب آیین نامه ورود به دانشگاه‌ها در سال ۱۳۴۸ به صورت متمرکز برگزار شد و برای ۱۲ دانشگاه پذیرش دانشجو صورت گرفت (قبل از این تاریخ گزینش دانشجو راساً توسط دانشگاه‌ها برگزار می‌شده است). آمار شرکت کنندگان در آزمون‌های سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۵۳ متفاوت

بوده و در سال ۱۳۴۸ شرکت کنندگان آزمون سراسری مساوی ۴۷۸۷۳ بود که در سال ۱۳۶۳ به ۱۳۰۰۰۰ نفر افزایش یافت (آشنایی با سازمان سنجش آموزش کشور، ۱۳۸۳).

در بهمن ماه ۱۳۵۴ تشکیلات سازمان سنجش آموزش کشور با ۳ حوزه معاونت فنی و پژوهشی، اجرایی و نظارت بر امور دانشگاه‌ها به تصویب رسید و با همین تشکیلات تا سال ۱۳۶۰ به کار خود ادامه داد. در سال ۱۳۶۰ سازمان سنجش آموزش کشور طبق قانون ادغام سازمان‌های وابسته به وزارت خانه‌ها، منحل شد و وظایف آن به اداره کل گزینش دانشجو در حوزه معاونت دانشجویی وزارت فرهنگ و آموزش عالی وقت واگذار گردید. در سال ۱۳۶۸ تشکیلات سازمان سنجش آموزش کشور با ۳ حوزه معاونت اجرایی، فنی و پژوهشی و گزینش به تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسید که اهمیت مساله گزینش دانشجو را می‌رساند (آشنایی با سازمان سنجش آموزش کشور، ۱۳۸۳).

در بهمن ماه ۱۳۷۸ به منظور بهبود کیفیت ترکیب نیروی انسانی و افزایش پست‌های کارشناسی مجدداً تشکیلات سازمان سنجش تغییر کرد و با ۳ حوزه معاونت اجرایی، فنی آماری و معاونت تحقیقات آزمون و ارزیابی آموزشی به تصویب رسید (در بهمن ماه ۱۳۷۸ به منظور بهبود کیفیت ترکیب نیروی انسانی و افزایش پست‌های کارشناسی مجدداً تشکیلات سازمان سنجش تغییر کرد و با ۳ حوزه معاونت اجرایی، فنی آماری و معاونت تحقیقات آزمون و ارزیابی آموزشی به تصویب رسید) (آشنایی با سازمان سنجش آموزش کشور، ۱۳۸۳).

این سازمان متولی برگزاری آزمون‌های گوناگونی از جمله آزمون سراسری، آزمون کاردانی پیوسته، آزمون کارشناسی ناپیوسته، آزمون دبیرستان‌های شبانه روزی دانشگاه‌ها و بسیاری از آزمون‌های دیگر که توسط سازمان‌های دولتی و یا غیر دولتی به این سازمان محول شده است، می‌باشد (آشنایی با سازمان سنجش آموزش کشور، ۱۳۸۳).

آمار شرکت کنندگان و پذیرفته شدگان کنکورهای سراسری در سال‌های مختلف بسیار متفاوت بوده است. تعداد شرکت کنندگان و پذیرفته شدگان در سال ۱۳۶۸ به ترتیب مساوی ۷۵۱۸۵۱ و ۵۴۵۹۰ نفر بوده است که این تعداد در سال ۱۳۸۰ به ترتیب به ۱۴۳۱۰۶۰ و

۱۷۰۷۰۲ نفر و در سال ۱۳۸۳ به ترتیب به ۱۴۳۶۶۴۵ و ۲۴۸۶۴۶ نفر رسید (آشنایی با سازمان سنجش آموزش کشور، ۱۳۸۳).

برگزاری کنکور در چند دهه اخیر دارای فراز و نشیب‌های گوناگونی بوده و تحولات زیادی داشته است. در سال‌های اخیر تغییرات زیادی در برگزاری این آزمون ورودی صورت گرفته است که از آن جمله تغییرات در گروه‌های آزمایشی، تغییرات در مواد امتحانی و نحوه برگزاری آزمون‌ها، نحوه انتخاب رشته و تعداد رشته‌های انتخابی، تغییرات در سهمیه‌بندی‌های کنکور و اخیراً نیز ناحیه‌بندی و قطب‌بندی کنکور که به منظور ورود بیشتر دانش‌آموزان مناطق محروم به دانشگاه‌های نزدیک محل زیست آنان صورت گرفته است، می‌باشد. (عملکرد سازمان سنجش آموزش کشور در سال ۱۳۸۱، ۱۳۸۱-۱۳۸۱-دفاتر کنکور سال‌های ۱۳۶۱ تا ۱۳۸۴ سازمان سنجش آموزش کشور).

در بعد از انقلاب اسلامی در ایران یکی از عوامل موثر در قبولی داوطلبان، سهمیه داوطلبان می‌باشد که در حال حاضر بخش‌های کشور بر اساس میزان برخورداری از امکانات (آموزشی و رفاهی) به سه منطقه تقسیم و به هر منطقه متناسب تعداد شرکت‌کنندگان آن ظرفیت داده شده است (سازمان سنجش آموزش کشور، ۱۳۷۸) در استان سیستان و بلوچستان کلیه مناطق به جز زاهدان در سهمیه منطقه ۳ قرار دارد و مناطق ۱ و ۲ زاهدان از سهمیه منطقه ۲ برخوردارند که این می‌تواند باعث تفاوت در میزان پذیرفته‌شدگان زاهدان با سایر مناطق استان شود. مساله ناحیه و قطب‌بندی نیز از سال ۷۰ به منظور استفاده از داوطلبان یک ناحیه (یک یا چند استان) یا قطب (یک یا چند ناحیه) از ۷۰٪ ظرفیت رشته‌های موجود در آن ناحیه یا قطب مورد توجه قرار گرفت که باعث افزایش پذیرفته‌شدگان استان در رشته‌های بومی استان شد (دفاتر کنکور سال‌های ۱۳۶۱ تا ۱۳۸۴ سازمان سنجش آموزش کشور).

علیرغم وجود سهمیه ۳ در کلیه بخش‌های استان و سهمیه ۲ برای زاهدان مرکزی در کنکورهای سال‌های اخیر و امکان استفاده از ۷۰٪ سهمیه بومی و همچنین سهمیه استان‌های محروم برای دانش‌آموزان استان، سیستان و بلوچستان به علت مشکلات مختلف آموزشی و کمبود امکانات، پایین‌ترین درصد قبولی را بین استان‌های کشور داراست و حتی سهمیه‌بندی و ناحیه و قطب‌بندی نیز نتوانسته است نیازهای این استان‌ها را به نیروهای متخصص بومی را

به طور کامل پاسخ دهد. در کنکورهای سال‌های اخیر در بسیاری از رشته‌های ناحیه‌ای و قطبی دانشگاه‌های استان به علت عدم احراز شرط کسب ۸۵٪ حداقل نمره افراد سهمیه آزاد برای استفاده از ۷۰٪ ظرفیت رشته‌های بومی توسط افراد بومی استان، این ظرفیت‌ها در بسیاری از رشته‌ها در اختیار سایر استان‌ها قرار گرفته است.

درکنکور سراسری سال ۱۳۸۱ شرکت‌کنندگان استان ۲۱۳۲۵ نفر و ظرفیت پذیرش ۷۵۲۸ با درصد قبولی طراحی شده ۳۵/۳٪ بود در حالی که پذیرفته شدگان نهایی ۲۰۰۶ نفر با قبولی ۹/۴٪ بوده است (بقیه ظرفیت به افراد آزاد و یا غیربومی تعلق گرفته است). در این سال استان رتبه آخر را بین استان‌های کشور دارا بوده است (کارنامه آزمون سراسری سال ۱۳۸۱، ۱۳۸۳).

در کنکور سال ۱۳۸۲ نیز وضع به همین صورت بوده است. از بین ۲۵۲۳۵ شرکت‌کننده کنکور استان، ظرفیت پذیرشی مساوی ۸۶۴۳ نفر با درصد قبولی ۳۵/۲۵٪ برای استان طراحی شده بود که تنها از این ظرفیت ۲۶۲۲ نفر آن جذب گردید. در این سال درصد قبولی ۱۱/۱٪ و رتبه استان رتبه ماقبل آخر در کشور بوده است (کارنامه آزمون سراسری سال ۱۳۸۲، ۱۳۸۳).

در کنکور سال ۱۳۸۳ درصد قبولی در سیستان و بلوچستان با احتساب تکمیل ظرفیت ۷۰٪ بومی توسط افراد بومی بیشتر از ۳۴٪ بود که کمتر از نصف این میزان (۱۲٪) پذیرفته شده بوده است، به طوریکه برای ۲۷۲۴۵ داوطلب استان در کنکور سال ۱۳۸۳ تعداد ۹۳۶۶ ظرفیت تعیین شده بود که تنها ۲۹۷۴ نفر این ظرفیت‌ها را تکمیل نمودند و بقیه آن به علت عدم احراز حداقل ۸۵٪ توسط داوطلبان بومی در اختیار افراد سایر استان‌ها قرار گرفته است. همچنین در این سال رتبه استان در کشور رتبه آخر و درصد قبولی آن نیز ۱۲٪ بوده است (کارنامه آزمون سراسری سال ۱۳۸۳، ۱۳۸۳). این مشکل اساسی باعث شده است که استان کماکان در بسیاری از زمینه‌ها نیازمند به نیروهای متخصص سایر استان‌ها باشد.

تحقیق‌های متنوعی در زمان‌های مختلف به بررسی بسیاری از عوامل تاثیر گذار بر میزان قبولی دانش‌آموزان استان سیستان و بلوچستان در کنکورهای سراسری سال‌های مختلف پرداخته است از جمله در مطالعه‌ای در سال ۷۹ در شهرستان زاهدان با استفاده از پرسشنامه

از افراد شرکت کننده در این تحقیق (۴۰ دختر و ۴۰ پسر مردود کنکور همان سال) نشان داده شده است که عملکرد دبیران، عدم انگیزه داوطلب، عدم حمایت کافی خانواده، وجود فرصت‌های کاذب شغلی و شرایط مدرسه از جمله مهمترین دلایل عدم موفقیت مردودین کنکور می‌باشند. همچنین تاثیر عوامل فوق بر دختران و پسران به طور معنی‌داری متفاوت بوده است (هادی- پیرامی، ۱۳۷۹).

همچنین در تحقیق دیگری که جامعه آماری آنرا کلیه دیپلمه‌های فارغ التحصیل سال ۷۹ زاهدان که در کنکور سال ۸۰-۷۹ شرکت کرده و به یکی از مراکز آموزش عالی کشور راه یافته‌اند، تشکیل می‌دهد، و اطلاعات آن از طریق ارسال پرسشنامه به مدارس جمع‌آوری شده، نشان داده شده است که محتوای کتب‌درسی، مدیریت مراکز پیش‌دانشگاهی، کلاس‌های کنکور، استفاده از دبیران با تجربه، تشویق والدین، درآمد خانواده، استفاده از کتب کمک‌آموزشی، امکانات و چشم و هم‌چشمی خانواده‌ها از دلایل مهم موفقیت آنان در کنکور می‌باشند (رسولی، ۱۳۷۹).

در تحقیقی دیگری که در سال ۱۳۴۲ انجام شده، و جامعه تحقیق نیز دو دبیرستان دخترانه و ۲ دبیرستان پسرانه تهران بوده است، نشان داده شده است که جنس، سابقه تحصیلی و رشته تحصیلی بیشترین تاثیر را در موفقیت افراد دارند. همچنین نشان داده شده است که موفقیت افراد دیپلمه ریاضی در کنکور بیشتر از سایر دیپلم‌هاست (منتظری، ۱۳۴۳).

در تحقیقی در سال ۷۵ بر روی ۴۰۸ دانشجوی دانشگاه شهید چمران که حداقل ۶ ترم تحصیلی را گذرانده بودند نشان داد که عملکرد دوره متوسطه دانشجویان ارتباط مستقیمی با عملکرد آنان در دوره دانشجویی دارد (سلیمانی، ۱۳۷۵).

در تحقیقی دیگر در سال ۶۷ در دانشگاه بوعلی سینای همدان نشان داده شده است که معدل کتبی سال آخر متوسطه می‌تواند یکی از بهترین عوامل موثر در ارزیابی موفقیت دانشجویان در دانشگاه باشد. همچنین محقق پیشنهاد کرده است که از معدل کتبی سال آخر متوسطه به عنوان یکی از فاکتورهای گزینش دانشجو استفاده شود (مهدیانی، ۱۳۶۷).

تحقیقات در مورد کنکور در خارج از کشور بسیار متفاوت از تحقیقات داخل کشور می‌باشد که علت آن عدم وجود گزینش دانشجو به صورت متمرکز در این کشورهاست. در

تحقیقی در سال ۲۰۰۵ در دانشگاه تریای^۱ در کشور چین نشان داده است که اخلاقیات، هوش، ورزش و زیبایی از جمله عوامل موثر در پذیرش دانشجو در این دانشگاه است (یون، ۲۰۰۵). در تحقیق دیگری در دانشگاه کالیفرنیا در سال ۱۹۹۹ نشان داده شده است که در ۲۰ سال اخیر ۴٪ دانشجویان دانشگاه از میان فارغ التحصیلان ممتاز همان ایالت انتخاب شده‌اند اما در سال‌های اخیر فاکتور نژاد نیز از جمله عوامل در انتخاب دانشجو بوده است (هیلی، ۱۹۹۹). بررسی دیگری در دانشگاه تمپل آمریکا در سال ۱۹۹۸ نشان داده است که سفید پوستان در دانشگاه موفق‌تر از سیاه‌پوستان بوده و این مساله در انتخاب دانشجو در این دانشگاه موثر است (گوس، ۱۹۹۸).

این تحقیق به منظور بررسی میزان قبولی شرکت‌کنندگان دوره پیش‌دانشگاهی کلیه مناطق آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان در کنکور سراسری سال ۸۴ تنظیم شده است و این میزان به تفکیک متغیرهایی نظیر معدل کتبی نهایی دبیرستان، رشته تحصیلی و جنس دانش‌آموز، نوع آموزشگاه (عادی، غیرانتفاعی و خاص) و روزانه یا بزرگسال بودن آن، شغل و تحصیلات والدین، سهمیه دانش‌آموز در کنکور سراسری، منطقه محل تحصیل دانش‌آموز، سن و گروه آزمایشی انتخابی دانش‌آموز در کنکور مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین میزان قبولی شرکت‌کنندگان به تفکیک مقطع رشته قبولی (کاردانی- کارشناسی و کارشناسی ارشد) و نوع دانشگاه (دولتی- شبانه و غیرانتفاعی) نیز ارایه خواهد شد. در پایان آموزشگاه‌های ممتاز استان در هر سه رشته ریاضی، تجربی و انسانی و دانش‌آموزان ممتاز استان به تفکیک رشته پذیرفته شده، گروه آزمایشی و آموزشگاه نیز معرفی خواهند شد. امید است که نتایج آن بتواند مسوولین را در برنامه‌ریزی صحیح به منظور حل این مشکلات یاری نماید.

روش

این تحقیق توصیفی پیمایشی بوده است و در سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳ بر روی کلیه دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی استان سیستان و بلوچستان انجام شد. تعداد این دانش‌آموزان در

^۱- Tertiary

سال تحصیلی ۱۳۸۴-۸۳ طبق آمارهای سازمان آموزش و پرورش استان ۱۰۳۹۸ نفر بود. فرم جمع‌آوری داده‌ها برای کلیه مناطق و آموزشگاه‌ها ارسال شد و اطلاعات ۹۱۹۸ نفر از دانش‌آموزان به محقق عودت داده شد. اطلاعات خواسته شده از مناطق شامل مشخصات شخصی فردی شامل نام و نام خانوادگی دانش‌آموز و سایر مشخصات دانش‌آموز، اطلاعات مربوط به شغل و تحصیلات والدین و مشخصات آموزشی معدل کتبی سال سوم، نوع دیپلم، شرکت در کنکور و گروه آزمایشی و اطلاعات آموزشگاه بوده است. اطلاعات ارسالی سازمان سنجش آموزش کشور شامل فایل اطلاعاتی از حدود ۶۰۰۰ نفر حائزین انتخاب رشته استان در کنکور سال ۸۴ بود که در مرداد ماه ۱۳۸۴ (قبل از اعلام نهایی نتایج کنکور) استخراج شد و در اختیار محقق قرار گرفت. به علت عدم امکان تفکیک فارغ‌التحصیلان سال ۸۴ مراکز پیش‌دانشگاهی استان از فارغ‌التحصیلان سال‌های قبل از سوی سازمان سنجش، این فایل شامل اطلاعات کلیه شرکت‌کنندگان سال ۸۴ استان اعم از دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی سال ۸۴ و فارغ‌التحصیلان سال‌های ماقبل آن بود که اطلاعات دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی سال ۱۳۸۴ استان از این فایل تفکیک شده‌اند. اطلاعات سازمان سنجش شامل اطلاعات شخصی (نام و نام خانوادگی و مشخصات والدین) و آموزشی (نوع دیپلم، معدل، سهمیه و گروه آزمایشی) دانش‌آموزان بوده است که برخی از اطلاعات داوطلبان از هر دو طریق (آموزشگاه‌ها و سازمان سنجش) اخذ شده است تا امکان تفکیک اطلاعات دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی سال ۸۴ استان از سایر دانش‌آموزان ممکن شود.

تعیین تعداد پذیرفته‌شدگان آزمون از طریق سایت سازمان سنجش در اواخر شهریور ۸۴ بوده است که داوطلبان از طریق شماره داوطلبی ارسالی از سوی سازمان سنجش و سایر اطلاعات مورد نیاز (نام و نام خانوادگی - سال تولد - شماره شناسنامه) جستجو شده و در صورت قبولی رشته قبولی از طریق دفاتر کنکور به همراه نام رشته و مقطع آن، نام دانشگاه و نوع دانشگاه (روزانه - شبانه و غیرانتفاعی) مشخص شده است.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی استفاده شده است. درصد قبولی دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی استان به تفکیک کلیه مناطق استان، جنس، سهمیه، گروه آزمایشی، شیفت مرکز پیش‌دانشگاهی (روزانه- بزرگسال)، نوع آموزشگاه (عادی- غیر انتفاعی و خاص)، معدل کتبی دیپلم، نوع رشته و مقطع قبولی (دکترای حرفه‌ای- کارشناسی- کاردانی) محاسبه شده است.

یافته‌ها

بیشترین شرکت کنندگان به ترتیب مربوط به منطقه ۲ زاهدان، زابل مرکزی و منطقه ۱ زاهدان بوده‌اند. بیشترین تعداد دختر از منطقه دو زاهدان و بعد از آن از زابل مرکزی و کمترین تعداد دختر از بخش نصرت‌آباد بوده است. بیشترین تعداد پسر به ترتیب مربوط به منطقه ۱ و منطقه ۲ زاهدان و کمترین آن از سرپاز و بزمان بوده است. بیشترین قبولی کنکور از زابل مرکزی (منطقه ۳) و مناطق ۱ و ۲ زاهدان (مناطق ۲) به ترتیب با درصد قبولی ۲۵/۱٪، ۲۳/۱٪ و ۲۰/۶٪ می‌باشند. کمترین قبولی مربوط به لاشار و نصرت‌آباد با درصد قبولی صفر می‌باشد.

بیشترین شرکت‌کننده در گروه آزمایشی علوم انسانی و کمترین آن در گروه زبان‌های خارجی بوده است. بیشترین درصد قبولی مربوط به گروه ریاضی فنی (۳۱/۷٪) و کمترین آن مربوط به گروه علوم انسانی (۱۱/۳٪) بوده است.

۴۶٪ از مادران بی‌سواد و تنها ۳/۶٪ آنها تحصیلات دانشگاهی دارند. کمترین درصد قبولی مربوط به فرزندان مادران بی‌سواد (۹/۶٪) و بیشترین آن مربوط به فرزندان مادران دیپلم و بالاتر (۴۵٪) می‌باشد و درصد قبولی شرکت کنندگان با افزایش تحصیلات مادر افزایش می‌یابد.

۲۷/۸٪ پدران بی‌سواد، ۲۱/۳٪ آنان تحصیلات دیپلم و ۲۷/۶٪ آنان تحصیلات بالاتر از دیپلم دارند. کمترین درصد قبولی مربوط به فرزندان پدران بی‌سواد (۷/۵٪) و بیشترین آن مربوط به فرزندان پدران با تحصیلات دیپلم و بیش از دیپلم (۳۰/۴٪) می‌باشد. درصد قبولی دانش‌آموزان با افزایش تحصیلات پدر نیز افزایش می‌یابد.

بیشترین مادران (۸۷/۸٪) خانه‌دار هستند و تنها ۷/۶٪ آنان کارمند می‌باشند. درصد قبولی دانش‌آموزانی که مادر خانه‌دار دارند ۱۴/۴٪ و برای دانش‌آموزانی که مادر کارمند دارند ۳۵/۱٪ می‌باشد که نشان دهنده درصد بالاتر قبولی در خانواده‌های با مادر شاغل می‌باشد و علت آن احتمالاً تحصیلات بالاتر مادران شاغل نسبت به سایر مادران می‌باشد. دانش‌آموزانی که پدر کشاورز یا دامدار دارند کمترین (۷/۸٪) و دانش‌آموزانی که پدر استاد دانشگاه و یا پزشک دارند بالاترین درصد قبولی را دارند (۶۰٪).

درصد قبولی دانش‌آموزان با افزایش معدل کتبی سال سوم متوسطه آنان نیز افزایش می‌یابد به طوریکه درصد قبولی دانش‌آموزان با معدل ۱۶ تا ۱۸، ۶۷/۶٪ و برای دانش‌آموزان با معدل ۱۸ تا ۲۰، ۸۳/۸٪ می‌باشد.

در این مطالعه ۲۸/۹٪ پذیرفته‌شدگان در مقطع کاردانی، ۶۹/۱٪ در مقطع کارشناسی و ۲٪ در مقطع دکترای حرفه‌ای (پزشکی - دندان‌پزشکی و داروسازی) پذیرفته شده‌اند. از کل پذیرفته‌شدگان ۸۳۱ نفر (۵۶/۶٪) در دوره‌های روزانه، ۳۳۶ نفر (۲۲/۹٪) در دوره‌های شبانه و ۳۰۲ نفر (۲۰/۵٪) در دانشگاه‌های غیرانتفاعی قبول شده‌اند.

بیشترین تعداد شرکت‌کنندگان و پذیرفته‌شدگان مربوط به دانش‌آموزان ۱۸ ساله است که درصد قبولی ۲۳/۱٪ داشته‌اند. بالاترین درصد قبولی مربوط به دانش‌آموزان کمتر از ۱۸ سال با درصد قبولی ۴۸٪ می‌باشد که این درصد با افزایش سن آنها کاهش یافته است.

در بین دیپلم‌های موجود، دیپلم ریاضی فیزیک با ۱۵/۱٪، تجربی با ۳۸/۸٪ و انسانی با ۴۵/۸٪ و بقیه از سایر انواع دیپلم‌ها بوده‌اند. بالاترین درصد قبولی مربوط به دیپلم‌های ریاضی فیزیک (۳۲/۵٪) و سپس دیپلم‌های علوم تجربی و انسانی به ترتیب با درصد قبولی ۱۷/۵٪ و ۱۱٪ بوده‌اند (جدول ۱).

جدول ۱: توزیع شرکت‌کنندگان و پذیرفته‌شدگان به تفکیک نوع دیپلم و درصد قبولی

در کنکور سراسری سال ۸۴ استان سیستان و بلوچستان

نوع دیپلم	تعداد شرکت‌کننده	تعداد پذیرفته شده	درصد قبولی
ریاضی و فیزیک	۱۳۴۹	۴۳۸	۳۲/۵
علوم تجربی	۳۴۴۳	۶۰۲	۱۷/۵
علوم انسانی	۳۷۳۲	۴۰۹	۱۱/۰

علوم و معارف اسلامی	۲۴	۲۰	۸۳/۳
نامعلوم	۶۵۰*		
جمع	۹۱۹۸	۱۴۶۹	۱۶ (با نامعلوم)

*- افراد نامعلوم کسانی هستند که یا نوع دیپلم خود را ذکر نکرده‌اند و یا احتمالاً در کنکور شرکت نکرده‌اند.

در بین مدارس استان ۶۴/۱٪ روزانه و ۳۵/۹٪ بزرگسال بوده‌اند. در دوره‌های بزرگسال ۵۸/۴٪ از دانش‌آموزان رشته علوم انسانی، ۳۱/۵٪ علوم تجربی و ۱۰/۱٪ ریاضی بوده‌اند. در دوره‌های روزانه ۴۳٪ دانش‌آموزان در رشته تجربی، ۳۸/۷٪ در رشته انسانی و ۱۷/۹٪ در رشته ریاضی فیزیک و بقیه در سایر انواع دیپلم به تحصیل اشتغال داشته‌اند. درصد قبولی کل در دوره‌های روزانه و بزرگسال به ترتیب ۲۳/۴٪ و ۲/۸٪ می‌باشد همچنین درصد قبولی زنان و مردان به ترتیب ۱۶/۹٪ و ۱۴/۸٪ می‌باشد، بنابراین زنان بیش از مردان درصد قبولی دارند (جدول ۲).

جدول ۲: توزیع شرکت‌کنندگان و پذیرفته‌شدگان به تفکیک جنس و شیفت آموزشگاه به همراه درصد قبولی در کنکور سراسری سال ۸۴ استان سیستان و بلوچستان

شیفت جنس	روزانه			بزرگسال		
	شرکت کننده	پذیرفته شده	درصد قبولی	شرکت کننده	پذیرفته شده	درصد قبولی
زن	۳۸۳۵	۸۴۹	۲۲/۱	۱۳۷۹	۳۲	۲/۳
مرد	۲۰۴۸	۵۲۷	۲۵/۷	۱۹۳۶	۶۱	۳/۲
جمع	۵۸۸۳	۱۳۷۶	۲۳/۴	۳۳۱۵	۹۳	۲/۸

در بین آموزشگاه‌های استان ۷۰/۸٪ عادی، ۱۳/۹٪ غیرانتفاعی و ۱۵/۳٪ مدارس خاص (شاهد- نمونه و دانشگاه) بوده‌اند. بالاترین درصد قبولی مربوط به مدارس خاص است که نیمی از شرکت‌کنندگان آنها در کنکور پذیرفته شده‌اند و این مقدار برای مدارس عادی و

غیرانتفاعی به ترتیب ۹/۹٪ و ۹/۶٪ می‌باشند بنابراین مدارس عادی بیش از غیرانتفاعی پذیرفته شده داشته‌اند (جدول ۳).

جدول ۳: توزیع شرکت‌کنندگان و پذیرفته‌شدگان به تفکیک نوع آموزشگاه و درصد

قبولی در کنکور سراسری سال ۸۴ استان سیستان و بلوچستان

نوع آموزشگاه	شرکت‌کننده		پذیرفته شده		درصد قبولی
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
عادی	۶۵۰۴	۷۰/۷	۶۴۲	۴۳/۷	۹/۹
غیرانتفاعی	۱۲۸۳	۱۴/۰	۱۲۳	۸/۴	۹/۶
خاص	۱۴۱۱	۱۵/۳	۷۰۴	۴۷/۹	۴۹/۹
جمع	۹۱۹۸	۱۰۰/۰	۱۴۶۹	۱۰۰/۰	۱۶/۰

بیشترین شرکت‌کننده (۶۹/۹٪) و پذیرفته شده (۵۶/۴٪) از منطقه ۳ می‌باشند. بالاترین درصد قبولی در سهمیه منطقه ۱ با درصد قبولی ۹۰/۹٪ و سپس در مناطق ۲ و ۳ به ترتیب با درصدهای قبولی ۲۲٪ و ۱۲/۹٪ می‌باشند (جدول ۴).

جدول ۴: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی شرکت‌کنندگان و پذیرفته‌شدگان به همراه

درصد قبولی به تفکیک سهمیه در کنکور سراسری سال ۸۴ استان سیستان و بلوچستان

سهمیه	شرکت‌کننده		پذیرفته شده		درصد قبولی
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
منطقه ۱	۱۱	۰/۱	۱۰	۰/۷	۹۰/۹
منطقه ۲	۲۶۸۶	۲۹/۲	۵۹۰	۴۰/۱	۲۲/۰
منطقه ۳	۶۴۲۴	۶۹/۹	۸۲۸	۵۶/۴	۱۲/۹
خانواده شهدا	۱۰	۰/۱	۴	۰/۳	۰/۴
رزمندگان	۶۷	۰/۷	۳۷	۲/۵	۵۵/۲
جمع	۹۱۹۸	۱۰۰/۰	۱۴۶۹	۱۰۰/۰	۱۶/۰

در بین ۱۰ آموزشگاه ممتاز استان در رشته ریاضی فیزیک ۴ مدرسه از زاهدان، ۳ مدرسه از ایرانشهر، ۲ مدرسه از زابل و یک مدرسه از سراوان قرار داشته‌اند (در رتبه‌بندی انواع دیپلم‌ها تنها آموزشگاه‌هایی در نظر گرفته شده‌اند که بیشتر از ۱۰ دانش‌آموز داشته‌اند). در این رشته بالاترین درصد قبولی مربوط به دبیرستان غیرانتفاعی راه هدایت زاهدان (با قبولی ۹۰/۶٪) و رتبه دوم مربوط به پیش‌دانشگاهی نمونه شهید آتش‌دست از ایرانشهر (با قبولی ۷۶/۵٪) و رتبه سوم مربوط به پیش‌دانشگاهی دخترانه دانشگاه سیستان و بلوچستان در زاهدان (با قبولی ۷۵٪) بوده‌اند. در بین مدارس اول تا دهم رشته ریاضی فیزیک استان ۸ مدرسه از مدارس خاص بوده‌اند (در قبولی افراد کلیه دیپلم‌ها، مقطع و نوع رشته در نظر گرفته نشده است).

در بین ده آموزشگاه ممتاز رشته علوم تجربی، ۴ آموزشگاه از زاهدان، ۳ آموزشگاه از زابل، ۲ آموزشگاه از ایرانشهر و یک آموزشگاه از خاش بوده است. بالاترین قبولی مربوط به آموزشگاه نمونه نجمه زابل با درصد قبولی ۷۱/۲٪ و بعد از آن نمونه نرجس از منطقه ۲ زاهدان با درصد قبولی ۷۰/۱٪ و رتبه سوم متعلق به مدرسه دانشگاه پسرانه زابل با درصد قبولی ۶۳/۳٪ بوده‌اند. ده آموزشگاه ممتاز استان در رشته علوم تجربی بدون استثناء از مدارس خاص بوده‌اند.

ده آموزشگاه ممتاز در رشته علوم انسانی از مناطق مختلف استان بوده‌اند. بالاترین قبولی مربوط به آموزشگاه نمونه نجمه زابل با قبولی ۸۸/۹٪ و بعد از آن آموزشگاه نمونه فرهنگ از منطقه ۲ زاهدان با قبولی ۸۹/۲٪ و سپس آموزشگاه شاهد پسرانه زاهدان با قبولی ۷۳/۳٪ بوده‌اند. توضیح آنکه مدارس دانشگاه (زاهدان- زابل و ایرانشهر) و برخی از سایر مدارس ممتاز استان فاقد رشته علوم انسانی می‌باشند.

در کل رشته‌ها بالاترین قبولی مربوط به آموزشگاه غیر انتفاعی راه هدایت (فقط دارای رشته ریاضی فیزیک) از منطقه ۲ زاهدان با قبولی ۹۰/۶٪ و بعد از آن آموزشگاه علوم و معارف اسلامی در منطقه ۲ زاهدان با قبولی ۸۳/۲٪ و سپس آموزشگاه نمونه نجمه زابل (دارای هر سه رشته ریاضی فیزیک، تجربی و انسانی) با درصد قبولی ۷۱/۲٪ بوده است. در مورد آموزشگاه نجمه زابل قابل ذکر است که درصد بالای قبولی این آموزشگاه به واسطه

درصد قبولی بالای آن در رشته علوم انسانی (۸۸/۹٪) و استفاده آن از سهمیه منطقه ۳ می‌باشد در حالی که درصد قبولی آن در رشته‌های ریاضی فیزیک و علوم تجربی حدود ۶۱٪ می‌باشد.

در بین ده پذیرفته شده ممتاز استان در گروه آزمایشی ریاضی فنی، ۹ نفر از مدارس دانشگاه و یک نفر از مدارس غیرانتفاعی بوده‌اند. ۶ نفر از این افراد از مدارس دانشگاه در زاهدان (۳ نفر از پسرانه و ۳ نفر از دخترانه)، دو نفر از مدرسه دخترانه دانشگاه زابل و یک نفر از مدرسه پسرانه دانشگاه ایرانشهر بوده‌اند که اثر سهمیه در پذیرفته شدن افراد منطقه ۳ در دانشگاه‌های ممتازتر مشهود است به طوریکه نفر دهم گروه ریاضی فنی با رتبه کل ۶۳۱۲ از آموزشگاه دانشگاه زابل (منطقه ۳) در رشته مهندسی نفت دانشگاه صنعتی شریف و نفر اول این گروه با رتبه ۷۵۹ از دبیرستان دانشگاه دخترانه زاهدان (منطقه ۲) در رشته مهندسی برق دانشگاه علم و صنعت ایران پذیرفته شده‌اند. همچنین قابل ذکر است که نفرات اول تا دهم گروه علوم ریاضی فنی کنکور سال ۸۴ همگی فارغ‌التحصیل سال ۸۴ بوده‌اند و همچنین همگی در دانشگاه‌های خارج استان پذیرفته شده‌اند. قابل ذکر است که معدل کتبی سال سوم این پذیرفته شدگان ممتاز بین ۱۸ تا ۱۹/۸۷ بوده است.

در بین ده دانش آموز ممتاز گروه علوم تجربی کلیه افراد از مدارس دانشگاه بوده و هیچکدام از مدارس عادی و غیرانتفاعی نیستند. تعداد ۶ نفر از آنها از مدرسه دانشگاه زاهدان (۴ دختر و ۲ پسر) و ۴ نفر از مدرسه دانشگاه زابل (۲ پسر و ۲ دختر) می‌باشند. همچنین در ده نفر اول لیست افراد ممتاز کنکور سراسری ۸۴ گروه علوم تجربی ۷ نفر فارغ‌التحصیل سال ۸۴ و بقیه از فارغ‌التحصیلان سال‌های قبل بوده‌اند که در رتبه‌بندی منظور نشده و از نفرات بعدی استفاده شده است. همچنین کلیه این افراد در رشته‌های دکترای حرفه‌ای پذیرفته شده‌اند. اثر استفاده از سهمیه منطقه ۳ در قبولی افراد نفرات سوم و دهم کاملاً مشهود است به طوری که نفر سوم گروه علوم تجربی با رتبه کل ۳۸۰ و استفاده از سهمیه منطقه ۳ در رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران و نفرات اول و دوم با رتبه‌های کل ۲۸۹ و ۳۷۲ و استفاده از سهمیه منطقه ۲ به ترتیب در رشته‌های پزشکی مشهد و ایران پذیرفته شده‌اند. قابل ذکر است که رتبه کل ده داوطلب ممتاز گروه علوم تجربی بهتر از رتبه

کل داوطلبان گروه علوم ریاضی و فنی و بین ۲۸۹ تا ۱۷۷۶ بوده است. همچنین معدل کتبی سال سوم این افراد بین ۱۸/۴۱ تا ۲۰ بوده است. در گروه علوم انسانی ده دانش‌آموز ممتاز از مناطق و مدارس متفاوت استان هستند. همچنین در ده نفر اول لیست افراد ممتاز کنکور سراسری ۸۴ گروه علوم انسانی ۵ نفر فارغ‌التحصیل سال ۸۴ و بقیه از فارغ‌التحصیلان سال‌های قبل بوده‌اند که در رتبه‌بندی منظور نشده و از افراد رتبه‌های بعدی استفاده شده است. نفر اول این گروه با رتبه کل ۷۲۳ در رشته علوم اجتماعی دانشگاه تهران پذیرفته شده است.

بحث

نتایج نشان می‌دهد بالاترین درصد قبولی در بین دیپلم‌ها متعلق به ریاضی فیزیک است، بنابراین پیشنهاد می‌شود که با دایر کردن این رشته در کلیه مناطق (این رشته تنها در ۱۴ منطقه از ۳۱ منطقه آموزش و پرورش استان موجود است)، دانش‌آموزان را به رفتن به این رشته تشویق شوند. نوع دیپلم از عوامل موثر در میزان قبولی دانش‌آموزان استان می‌باشد. این نتیجه با تحقیق (منتظری، ۱۳۴۳) که بین رشته دبیرستان و نتیجه کنکور ارتباط وجود دارد یکسان می‌باشد. در حالی که بیشترین شرکت‌کننده در گروه‌های آزمایشی علوم انسانی (۴۳/۸٪) می‌باشد، بیشترین تعداد قبولی‌ها متعلق به گروه آزمایشی ریاضی فنی با درصد قبولی ۳۱/۷٪ است. همچنین شرکت‌کنندگان در گروه ریاضی فنی نزدیک به ۳ برابر افراد گروه علوم انسانی شانس قبول شدن دارند.

درصد قبولی مردان در دوره‌های روزانه و بزرگسال بیشتر از زنان می‌باشد. همچنین درصد قبولی دوره‌های روزانه حدود ۸ برابر دوره‌های بزرگسال بوده است. پیشنهاد می‌شود که در بررسی‌های مشابه تحقیق فقط بر روی دانش‌آموزان دوره‌های روزانه انجام شود. بنابراین جنس و شیفت آموزشگاه نیز بر میزان قبولی در کنکور تاثیر دارد. این نتیجه با تحقیق (منتظری، ۱۳۴۳) مبنی بر تاثیر جنس بر نتیجه کنکور هم‌خوانی دارد.

علیرغم اینکه بیشترین دانش‌آموزان از مدارس عادی بوده‌اند، بالاترین درصد قبولی متعلق به آموزشگاه‌های خاص (با درصد قبولی ۵۰٪). بنابراین نوع آموزشگاه نیز از عوامل موثر در میزان قبولی دانش‌آموزان می‌باشد. در تحقیقی نیز نشان داده شده است که شرایط

آموزشگاه نیز در نتیجه کنکور تاثیرگذار است (هادی-پیرامی، ۱۳۷۹). پیشنهاد می‌شود با توجه به نتایج عالی مدارس خاص استان، این مدارس گسترش یافته و با توجه به تعلق بسیاری از دانش‌آموزان ممتاز استان به مدارس دانشگاه، از دبیران پروازی ممتاز این مدارس برای سایر مدارس خاص نیز استفاده شود.

بالاترین درصد قبولی استان (۲۵/۱٪) متعلق به زابل مرکزی با سهمیه منطقه ۳ و سپس مناطق ۲ و ۱ زاهدان به ترتیب با قبولی ۲۰/۶٪ و ۲۳/۱٪ و سهمیه منطقه ۲ می‌باشند. در بین مناطق استان، تنها زاهدان در منطقه ۲ است و بقیه مناطق از سهمیه منطقه ۳ برخوردارند که خود امتیازی برای این مناطق محسوب می‌شود که با توجه به وضعیت مشابه زابل مرکزی و زاهدان، پیشنهاد می‌شود که این دو منطقه از سهمیه‌های یکسانی در کنکور سراسری برخوردار شوند. برخی از مناطق استان نظیر لاشار و نصرت آباد (به ترتیب با ۵۲ و ۲۲ شرکت‌کننده) اصلاً در کنکور قبولی نداشته‌اند. برخی از مناطق تعداد پذیرفته شدگانشان در کنکور بسیار کم بوده است (دلگان با ۱ نفر، سرباز و فوج با ۲ نفر، بزمان با ۳ نفر، راسک با ۴ نفر) که باید برای افزایش امکانات و کیفیت آموزش در این مناطق اقدام لازم صورت گیرد.

تحصیلات مادر و پدر نیز از عوامل موثر در نتیجه دانش‌آموزان در کنکور می‌باشد به طوریکه فرزندان مادران و پدران بی‌سواد کمترین و فرزندان مادران و پدران با تحصیلات عالی بیشترین درصد قبولی را در کنکور داشته‌اند. درصد قبولی داوطلبان با افزایش تحصیلات پدران و مادران افزایش یافته است. پیشنهاد می‌شود که با توجه به تاثیر تحصیلات پدر و مادر در نتیجه کنکور، از سوی آموزش و پرورش اقداماتی برای باسواد کردن والدین بی‌سواد صورت گرفته و تسهیلاتی برای اینکار در نظر گرفته شود.

شغل مادر و پدر در نتیجه کنکور تاثیر گذار می‌باشد به طوریکه کمترین قبولی مربوط به فرزندان مادران خانه‌دار و یا پدران کشاورز، دامدار، کارگر و راننده می‌باشد. تعداد قبولی داوطلبانی که مادر یا پدر کارمند دارند بیشتر است و این تعداد در شغل‌هایی که نیاز به تحصیلات بالاتر (استاد - پزشک و ...) دارد افزایش می‌یابد. در تحقیقی نیز نشان داده شده که درآمد خانواده در نتیجه کنکور موثر است (رسولی، ۱۳۷۹).

معدل کتبی امتحان نهایی سال سوم متوسطه نیز از عوامل موثر در نتیجه کنکور می‌باشد به طوریکه با افزایش معدل درصد قبولی در کنکور نیز افزایش می‌یابد و افراد با معدل ۱۸ تا ۲۰ از درصد قبولی ۸۳/۸٪ در کنکور برخوردار بوده‌اند که این نتیجه با برخی از تحقیقات انجام شده (منتظری، ۱۳۴۳- سلیمانی، ۱۳۷۵- مهدیانی، علی، ۱۳۹۷) تطابق دارد. پیشنهاد می‌شود با توجه به تاثیر زیاد معدل کتبی سال سوم بر نتیجه کنکور، دانش‌آموزان با معدل‌های بالا و معلمین آنها مورد تشویق قرار گیرند.

سهیمه نیز از عوامل موثر در پذیرفته شدن دانش‌آموزان در کنکور می‌باشد. از افرادی که در سهیمه منطقه ۱ بوده‌اند و تعدادشان در این مطالعه ۱۱ نفر بوده است، ۱۰ نفر (۹۰/۹٪) در کنکور پذیرفته شده‌اند (این افراد کسانی هستند که سال‌های قبل را احتمالاً در استان‌های برخوردار به تحصیل اشتغال داشته‌اند). درصد قبولی دانش‌آموزان با سهیمه‌های منطقه ۲ و ۳ به ترتیب مساوی ۲۲٪ و ۱۲/۹٪ بوده است. بنابراین علیرغم دادن درصد قبولی بیشتر و امکان رقابت آسان‌تر به دانش‌آموزان منطقه ۳ (اکثر دانش‌آموزان استان)، معدلک تنها حدود ۱۳٪ آنان در کنکور پذیرفته شده‌اند که این تعداد در افراد سهیمه منطقه ۲ (دانش‌آموزان زاهدانی) مساوی ۲۲٪ می‌باشد. به نظر می‌رسد که علیرغم امکان استفاده دانش‌آموزان استان از ۷۰٪ ظرفیت رشته‌های ناحیه‌ای و قطبی، کماکان این ظرفیت‌ها به علت عدم احراز حداقل ۸۵٪ نمرات افراد سهیمه آزاد از سوی افراد بومی، به افراد خارج استان تعلق گرفته است.

کمترین و بیشترین تعداد شرکت‌کنندگان را افراد کمتر از ۱۸ سال و افراد ۱۸ ساله تشکیل می‌دهند. بیشترین درصد قبولی مربوط به افراد کمتر از ۱۸ سال (۴۸٪) و بعد از آن مربوط به افراد ۱۸ ساله (۲۳/۱٪) بوده است به طوریکه با افزایش سن شرکت‌کنندگان درصد قبولی کاهش یافته است. بنابراین سن نیز از عوامل موثر در قبولی در کنکور می‌باشد.

تعداد قبول‌شدگان بومی در دانشگاه‌های استان نشان می‌دهد که دانش‌آموزان در رشته‌های خوب (دکترای حرفه‌ای و کارشناسی‌های روزانه) مطابق ظرفیت اختصاص داده شده برای دانش‌آموزان بومی (۷۰٪) پذیرفته نشده‌اند. علت این مساله لزوم کسب حداقل ۸۵٪ مینیمم نمره پذیرفته شدگان آزاد برای پذیرفته شدن دانش‌آموزان استان در هر رشته دانشگاهی می‌باشد که این مینیمم در بسیاری از رشته‌ها حاصل نشده و باقیمانده ظرفیت این

رشته ها به افراد سایر استانها واگذار شده است. این مساله لزوم فعالیت بیشتر دانش آموزان، مدیران و معلمان مدارس را به منظور امکان اختصاص هر چه بیشتر ظرفیت های رشته های ممتاز دانشگاه های استان به دانش آموزان استان را می رساند که خود نیازمند برنامه ریزی های دقیق از سوی مسوولین سازمان آموزش و پرورش می باشد.

تشویق مدیران و مربیان آموزشگاه های ممتاز استان و اختصاص بیشتر امکانات آموزشی و آزمایشگاهی برای این آموزشگاه ها می تواند بازده کار آنان را بیش از پیش نماید. همچنین پیشنهاد می شود که برای نفرات ممتاز کنکور در استان در هر گروه آزمایشی جوایزی در نظر گرفته شده و به نحو شایسته از آنان تقدیر به عمل آید.

انجام تحقیقات بروی نمرات کسب شده دانش آموزان در دروس مهمی نظیر ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی در کنکور سراسری و مقایسه آن با نمرات کتبی همین دروس در امتحان نهایی سال سوم متوسطه و پیش دانشگاهی و همچنین بررسی نمرات دروس با تخصص دبیران می تواند از جمله تحقیقات آتی در مورد ارتباط نتایج کنکور با نمرات دوره دبیرستان و پیش دانشگاهی باشد. بررسی درصد تخصیص یافته از ظرفیت رشته های ناحیه ای و قطبی به دانش آموزان استان نیز از جمله موضوعاتی است که باید در آینده مورد بررسی قرار گیرد.

سپاسگزاری

به این وسیله از پژوهشکده تعلیم و تربیت استان سیستان و بلوچستان که هزینه های این تحقیق را تقبل نموده اند سپاسگزاری می شود.

منابع

- ۱- آشنایی با سازمان سنجش آموزش کشور (۱۳۸۳). تهران: انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور.
- ۲- تحلیل بررسی روند اجرایی منطقه‌بندی بخش‌های کشور در سال ۱۳۷۸. تهران: معاونت فنی و پژوهشی سازمان سنجش آموزش کشور.
- ۳- دفاتر کنکور سال‌های ۱۳۶۱ تا ۱۳۸۴ (۱۳۸۴). تهران: سازمان سنجش آموزش کشور.
- ۴- رسولی، ف. (۱۳۷۹). بررسی عوامل موفقیت دانش‌آموزان مدارس پیش‌دانشگاهی شهرستان زاهدان در کنکور دانشگاه‌ها در سال ۷۹-۸۰. زاهدان: مرکز آموزش مدیریت دولتی استان سیستان و بلوچستان.
- ۵- سلیمانی، ع. (۱۳۷۵). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصی و تحصیلی پیش از ورود به دانشگاه با نمره‌های امتحان ورودی (کنکور سراسری) و ویژگی‌های شخصی حین تحصیل دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز با عملکرد تحصیلی دوره دانشگاه آنان-پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی، اهواز: دانشگاه شهید چمران اهواز.
- ۶- عملکرد سازمان سنجش آموزش کشور در سال (۱۳۸۱). تهران: انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور.
- ۷- کارنامه آزمون سراسری سال ۱۳۸۳ (۱۳۸۱). تهران: سازمان سنجش آموزش کشور.
- ۸- کارنامه آزمون سراسری سال ۱۳۸۲ (۱۳۸۳). تهران: سازمان سنجش آموزش کشور.
- ۹- کارنامه آزمون سراسری سال ۱۳۸۳ (۱۳۸۳). تهران: سازمان سنجش آموزش کشور.
- ۱۰- منتظری، م. ع. (۱۳۴۳). عوامل موفقیت شرکت‌کنندگان کنکور دانشگاه تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه تهران.
- ۱۱- مهدیانی، ر. و علی، ر. (۱۳۶۷). ارزش نمرات سال آخر متوسطه در پیش‌بینی موفقیت در دانشگاه‌ها. همدان: دانشگاه بوعلی سینای همدان.
- ۱۲- هادی، م. و پیرامی، نرجس (۱۳۷۹). بررسی علل عدم موفقیت دانش‌آموزان زاهدان در کنکور سراسری سال ۷۸-۷۹ از دیدگاه مردودین این آزمون. پایان‌نامه کارشناسی، زاهدان: مرکز آموزش عالی ضمن خدمت فرهنگیان زاهدان.

13-yuan Ch. (2005). Direct enrollments at twenty-two colleges and universities test society's confidence. *Chinese education & society*, 38(4), 70-76.

14- Healy P. (1999). University of California to admit top 4% from every high school. *Chronicle of Higher Education*, 45(30), 36-38.

15- Gose B. (1998). Temple University Raises standard to woo suburban students. *Chronicle of Higher Education*, 45(16), 61-63.